ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 24.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 25-го Марта — 1838 — Wilno. Piątek. 25-go Marca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 17-го Марта.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,

ИМПЕРАТОРЪ и САМОДЕРЖЕЦЪ

ВСЕРОССІЙСКІЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКІЙ,

и проч., и проч., и проч.

НАШЕМУ Дѣйствительному Статскому Совѣтнику, Минскому Гражданскому Губернатору Князю Давыдову.

Во вниманіи къ дѣятельной заботливости вашей по устройству ввѣренной вамъ губерніи и вообще къ отлично-усердной службѣ вашей, Всемилостивѣйше жалуемъ васъ, согласно удостоенію Комитета Министровъ, Кавалеромъ *Императорскаго и Царскаго Ордена Нашего, Св. Станислава первой степени*, знаки коего при семъ препровождая, пребываемъ Императорскою Нашею милостію къ вамъ благосклонны.

На подлинной Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ Петергофѣ.
18-го Февраля 1838 г.

— Высочайшимъ Приказомъ, 8-го Марта, уволенный отъ службы Генералъ-Маіоръ *Давыдовъ*, опредѣленъ въ службу, по Арміи, съ состояніемъ при Его Императорскомъ Высочествѣ, Главномъ Начальникѣ Пажескаго, всѣхъ сухопутныхъ Кадетскихъ Корпусовъ и Дворянскаго полка. (*Русск. Инв.*)

— Государь Императоръ, по положенію Военнаго Совѣта, во 2 день Февраля сего года Высочайше повелѣть соизволилъ: Оберъ-Офицерамъ, слѣдующимъ на обывательскихъ подводахъ съ нижними чинами, выбранными въ Гвардію и въ образцовыя войска, отпускать прогоны во время распутицы на три лошади. (Опубликовано Правительств. Сен. 4-го Марта 1838 года. (*С. В*)

— *Одесса, 25-го Февраля.* Вчера, 24 Февраля, согласно Высочайшей волѣ Государя Императора, снято внѣшнее оцѣпленіе нашего города, отдѣлявшее насъ отъ внутреннихъ губерній въ теченіе 124-хъ дней, и сношенія Одессы съ Имперіею возстановлены, къ живѣйшей радости здѣшнихъ жителей. (*Од. В.*)

— Коммерческая Газета сообщаетъ слѣдующую статью изъ Вильна отъ 3 Марта: Закупка продуктовъ продолжается здѣсь съ прежнею живостію. За ленъ платятъ отъ 24 до 32 руб. за берковецъ въ 500 фун., а за бочку льнянаго сѣмяни отъ 8 до 9 р.; за рожь даютъ отъ 4 до 5 руб. за бочку, а въ Ковнѣ платятъ по 6 руб. серебромъ.— Говорятъ, что на пристаняхъ Нѣмана и Виліи, особенно въ Ковнѣ, какъ главномъ мѣстѣ складки продуктовъ, заготовлены большіе запасы, которые исключая малаго количества ржи, назначенной для Царства Польскаго, вообще должны быть сплавлены съ наступленіемъ весны въ Пруссію. Въ Вильнѣ находятся также немаловажные запасы льнянаго сѣмяни и льна; сѣмя намѣрены от-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 17-go Marca.

Z BOŻEJ ŁASKI

MY NIKOŁAJ PIERWSZY,

CESARZ i SAMOWŁADZCA

WSZECH-ROSSYJ, KRÓL POLSKI.

i t. d. i t. d. i t. d.

NASZEMU Rzeczywistemu Radzcy Stanu, Mińskiemu Cywilnemu Gubernatorowi, Xięciu Dawydowu.

Ze względu na czynną waszę troskliwość w urządzeniu powierzonej wam Gubernii i w ogólności za odznaczającą się gorliwością służbę waszę, Najłaskawiej mianujemy was, zgodnie z uznaniem Komitetu Ministrów, Kawalerem *Cesarskiego i Królewskiego Orderu Naszego, Sw. Stanisława pierwszego stopnia*, którego znaki przytém załączając, zostajemy Cesarską Naszą łaską ku wam przychylni.

Na autentyku Własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

NIKOŁAY.

W Peterhofie,
18-go Lutego 1838 roku.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 8-go Marca, uwolniony ze służby Jenerał-Major *Dawydow*, naznaczony do służby, w Armii, z zostawaniem przy Jego Cesarskiej Wysokości, Głównym Naczelniku Korpusów Paziow, wszystkich lądowych Kadeckich i półku Dworzańskiego. (*R. I.*)

— Cesarz Jego Mość, po nastałém postanowieniu Rady Wojskowej, dnia 2-go Lutego roku teraźniejszego, Najwyżej rozkazać raczył: Ober-Oficerom, jadącym na obywatelskich podwodach z wojskowymi rang niższych, wybranymi do Gwardyi i do wojsk wzorowych, wydawać prohony w czasie bezdroża na trzy konie. (Op. przez R. S. 4 go Marca 1838). (*G. S.*)

Odessa, 25-go Lutego. Wczora, 24-go Lutego, za Najwyższą wolą Cesarza Jego Mości, zdjęto zewnętrzne okordonowanie naszego miasta, które oddzielało nas od wewnętrznych Gubernij przez 124 dni, i stosunki Odessy z Cesarstwem znowu się rozpoczęły, z najżywszą radością tutejszych mieszkańców. (*G. O.*)

— Gazeta Handlowa udziela następujący artykuł z Wilna, pod d. 3-m Marca: Zakupowanie produktów jest tu tak ożywione jak dawniej. Len płacą od 24 do 32 rubli za bierkowiec, 500 funtów ważący, za beczkę nasienia lnianego od 8 do 9-ciu rubli; za beczkę żyta dają od 4 do 5 rubli, a w Kownie płacą po 6 rubli srebrem.— Mówią, że na przystaniach Niemna i Wilii, szczególniej w Kownie, jako głównem miejscu składu produktów, wielkie przygotowane są zapasy, które, oprócz małej ilości żyta, przeznaczonego do Królestwa Polskiego, w ogólności mają bydź spławione za nadejściem wiosny do Pruss. W Wilnie znajdują się znaczne zapasy siemienia lnianego i lnu; siemię mają wysłać do Kowna dla spławienia do Pruss, a len

править въ Ковно для сплава въ Пруссію, а ленъ будетъ отправленъ сухимъ путемъ въ Ригу. Другіе продукты остаются въ прежнихъ цѣнахъ, ибо о требованіи ихъ еще нѣтъ извѣстій изъ за границы.

Клевань.

11-го ч. Января сего 1838 г. Волынской губерніи, Ровенскаго уѣзда, въ мѣстечкѣ Клевани, въ половинѣ 10-го часа по полудни, чувствуемо было землетрясеніе, продолжавшееся цѣлую минуту. Оно не причинило никакого поврежденія а только образа, висѣвшіе на стѣнахъ, тронуты съ мѣстъ своихъ, а въ нѣкоторыхъ домахъ въ печахъ образовались трещины.

Въ это время Барометръ былъ 28,2. Термометръ показывалъ 18 градусовъ мороза, воздухъ при восточномъ вѣтрѣ былъ чистъ.

Въ тотъ же день по захожденіи солнца, на сѣверо-западной сторонѣ замѣтно было Сѣверное Сіяніе. Въ половинѣ 2-го часа появилось небольшое облако, которое поднявшись отъ Полюса болѣе какъ на 92 град. и простираясь на западъ, вознеслось на горизонтъ на 32 градуса, и почти всякіе десять секундъ издавало электрическій свѣтъ въ видѣ продолговатой полосы. Свѣтъ этотъ не прекращался во всю ночь, а наиболѣе сдѣлался примѣтнымъ за часъ до всхода солнца. Уклоненіе магнитной стрѣлки было на $1\frac{1}{2}$, которая казалось въ безпрестанномъ была движеніи, а Вольтовый столбъ дѣйствовалъ сильнѣе обыкновеннаго.

Въ продолженіи цѣлаго лѣта и осени въ Клеванѣ замѣтно двадцать дѣйствительныхъ Сѣверныхъ Сіяній, появлявшихся въ разныхъ видахъ и временахъ.

Извлеченіе изъ отчета по управленію Царствомъ Польскимъ съ 1829 по 1835 годъ.

(Продолженіе.)

II. *Свѣдѣнія по части Правительственной Коммисіи Юстиціи.*

Гражданскія судилища:

Мирные суды.

Мирными Судами разрѣшено, не допуская формальнаго производства, по сложности шести лѣтъ съ 1829 до 1835 года, ежегодно до 1752 дѣлъ. Число таковыхъ дѣлъ, прекращенныхъ въ теченіе трехъ послѣднихъ лѣтъ, противъ прежняго нѣсколько уменьшилось; но уменьшеніе сіе произошло отъ значительнаго числа вакантныхъ мѣстъ, которыя однако по возможности были замѣщаемы. По вѣдомостямъ о дѣлахъ, поступающихъ въ Мирные Суды и на разрѣшеніе гражданскихъ судовъ, оказывается, что первыми прекращается около третьей части всѣхъ дѣлъ, остальныя же переносятся на дальнѣйшее разсмотрѣніе гражданскихъ судовъ.

Гражданскіе суды 1 й степени.

Гражданскими судами 1-й степени разрѣшалось по сложности 6-ти лѣтъ съ 1829 по 1835 годъ ежегодно: тяжебныхъ и закладныхъ дѣлъ 23,795. Въ 1834 году наиболѣе рѣшеній послѣдовало въ судѣ Мазовецкой Губерніи (5170); наименѣе въ Сандомирской (643), каковая разница объясняется какъ значительнѣйшимъ народонаселеніемъ въ Мазовецкой Губерніи, такъ и большимъ числомъ городовъ, мануфактуръ и помѣщичьихъ имѣній.

Состоящимъ въ Варшавѣ Коммерческимъ судомъ разрѣшаемо было, по сложности 6-ти лѣтъ, ежегодно 2,409 дѣлъ, а Апелляціоннымъ судомъ 1,231 гражданское дѣло, и около 16 дѣлъ, такъ называемыхъ дисциплинарныхъ. Что касается до Верховнаго Суда, то съ 8 Генваря 1833 года, срока восприятія симъ судомъ полнаго дѣйствія, уважено 466 жалобъ и отказано 294, въ существѣ разсмотрѣно 336 дѣлъ а число частныхъ дѣлъ простиралось до 480, дисциплинарныхъ 4, мировыми сдѣлками прекращенныхъ 40.

Уголовныя судилища.

Во всѣ Уголовныя судилища поступило въ 1834 году дѣлъ, какъ уголовныхъ, такъ и исправительныхъ и простыхъ полицейскихъ 53,235, а съ оставшимися неразрѣшенными всего 61,839 дѣлъ. Изъ нихъ окончено 52,537 дѣлъ, такъ, что къ 1-му Генваря оставалось 9,302. Въ числѣ оконченныхъ было между прочимъ 30,665 простыхъ полицейскихъ дѣлъ, разрѣшенныхъ 75-ю учрежденными при Полиціи судами, 19,278 дѣлъ, разрѣшенныхъ 17-ю судами Исправительной Полиціи, 4,210 дѣлъ, оконченныхъ уголовными судами. Апелляціоннымъ судомъ, замѣняющимъ въ дѣлахъ уголовныхъ Кассаціонный судъ, разрѣшено въ три года, съ 1832 по 1835 годъ, 1445 дѣлъ. Къ 1-му же Генваря осталось неоконченныхъ 578 дѣлъ.

Что касается до свойства присужденныхъ наказаній и слѣдсвенно до степени вины подсудимыхъ, то со времени возстановленія законнаго порядка приговорено:

będzie wysłany suchą drogą do Rygi. Inne produkta zbywają się po cenach dawniejszych, gdyż nieotrzymano jeszcze wiadomości zza granicy o ich potrzebowaniu.

Klewań.

W miasteczku Klewaniu, Wołyńskiej Gubernii, Rowieńskiego powiatu, dnia jedénastego Stycznia o godzinie w pół do dziesiątej w wieczor, dało się uczuć trzęsienie ziemi, które całą minutę trwało. Żadnych szkód nie zrządziło, prócz że obrazy, wiszące na ścianach, położenie swoje zmieniły, a w niektórych domach piece lekko się porysowały.

Barometr wtedy był 28,2. Termometr pokazywał 18 stopni zimna, powietrze zaś przy wietrze wschodnim było wypogodzone.

Tegoż dnia, po zachodzie słońca, w stronie północno-zachodniej dała się nam widzieć Zorza Północna. O godzinie zaś dziesiątej na stronie zachodnio północnej ujrzeliśmy lekki obłoczek, który, zaczynając się od bieguna, rozciągał się na zachod przeszło na 29 stopni, wzniesiony był nad horyzont na 32 stopnie, który w dziesięć prawie sekund światło elektryczne w postaci pasa podługowatego wyrzucał. Widzieliśmy nawet to światło przez noc całą, a osobliwie przededniem. Zboczenie wtedy igły magnesowej było $1\frac{1}{2}$, która zdawała się bydź w ciągłém drganiu, a stos Wolty silniej działał.

W Klewaniu w przeciągu lata i jesieni było dwadzieścia dobrze widzianych Zorz północnych, które się w różnych kształtach i porach nocnych ukazywały. (*przysł.*)

Wyciąg ze zdania sprawy z działań administracyi Królestwa Polskiego w latach od 1829 do 1835.

(Ciąg dalszy).

II. *Wydział Sprawiedliwości.*

Sądownictwo Cywilne:

Sądy Pokoju.

W ciągu upłynionych lat sześciu, to jest: od 1829 do 1835 r. Sądy Pokoju w wydziałach pojednawczych, corocznie ugodziły spraw do 1752. Liczba spraw załatwionych przez ugodę we trzech ostatnich latach nieodpowiada wprawdzie wypadkowi lat dawniejszych; lecz różnica ta łatwo usprawiedliwić się daje przez wzgląd, że po przywróceniu prawego Rządu, nie można było od razu zapełnić wszystkich miejsc wakujących, co się w miarę możności uskuteczniło. Według wiadomości o sprawach, wnoszonych do Sądow Pokoju, i decyzyj Sądow Cywilnych, okazuje się: że pierwsze, załatwiają około trzeciej części wszystkich spraw, i że trzy czwarte tychże, na dalszą drogę sądowego sporu przechodzi.

Trybunały Cywilne 1-szej Instancyi.

Trybunały Cywilne 1-szej Instancyi, w stosunku sześciu lat, od 1829 do 1835 r. corocznie decydowały processowych i hypotecznyoh spraw 23,795. W roku 1834 najwięcej odsądził spraw Trybunał Gubernii Mazowieckiej, bo 5,170, a najmniej Sandomierskiej (643), która to różnica wynika, tak ze znaczniejszej ludności w Mazowieckiej Gubernii, jako też więcej liczby miast, fabryk i dóbr ziemskich.

Trybunał handlowy w Warszawie, odsądzał spraw w przeciągu sześciu lat, corocznie po 2,409, a Sąd Appellacyjny 1,231 Cywilnych i tak nazywauych spraw karności 16 Co się dotycze Sądu Najwyższej Instancyi, od 8 Stycznia 1833 roku, jako czasu zupełnego rozpoczęcia działań tego Sądu, przyjął rekursów 466, odrzucił 294, odsądził spraw 336, illacyjnych do 480, karnych 4, a ubyło przez odstąpienie stron 40.

Sądownictwo kryminalne.

Do wszystkich Sądow kryminalnych, wniesiono w roku 1834 tak spraw kryminalnych, jako też policyjno-poprawczych i prosto policyjnych 53,235, a z zaległemi było 61,839. Z tych odsądzono 52,537, tak, że do 1 Stycznia pozostało tylko 9,302. W liczbie spraw ukończonych było pomiędzy innemi: 30,665 policyjnych, odsądzonych przez 75 Sądow Policyi prostej; Sądy Policyi poprawczej których jest 17, zdecydowały 19,278, a Sądy kryminalne 4,210. Sąd Appellacyjny w zastępstwie Sądu kassacyjnego od roku 1832 do 1835, przez trzy lata odsądził spraw kryminalnych 1445, tak, że do 1 Stycznia nie pozostało jak 578 spraw nieukończonych.

Co się dotycze rodzaju kary, a zatém i wielkości przestępstw, było od czasu przywrócenia prawej władzy skazanych:

	Въ 1832	Въ 1833	и въ 1834.
Къ смертной казни	8	7	1 челов.
— крѣпостному заточенію .	74	75	4
— тюремному заключенію .	616	736	149
— исправительнымъ наказаніямъ	1304	1408	2361

Въ отношеніи Губерній, число обвиненныхъ въ 1834 году раздѣляется слѣдующимъ образомъ:

Въ Мазовецкой 43 обвиненныхъ въ преступленіи и 574 обвиненныхъ въ проступкахъ.

Въ томъ числѣ:			
въ Варшавѣ	15	298	—
— Краковской	28	108	—
— Сандомирской	11	133	—
— Калишской	10	128	—
— Плоцкой	16	346	—
— Люблинской	25	139	—
— Подляской	9	114	—
— Августовской	8	483	—

По вѣдомостямъ 1834 года, умѣющихъ читать и писать было изъ числа обвиненныхъ въ преступленіяхъ 5, а изъ числа обвиненныхъ въ проступкахъ 327 человѣкъ.

Въ числѣ подсудимыхъ въ теченіе послѣдняго года содержалось подъ стражею 11,304. Изъ нихъ было: мужескаго пола 10,264, женскаго пола 1,040 человѣкъ. Число женщинъ простиравшееся въ 1833 году до 6-й части всѣхъ арестантовъ, достигаетъ нынѣ только до 10 й части; и вообще уголовныя преступленія сдѣлались гораздо рѣже. Изъ обвиненныхъ въ проступкахъ болѣе всего оказалось посягавшихъ на чужую собственность, ибо свыше $\frac{4}{5}$ обвинены въ кражѣ.

Высочайшія помилованія.

Въ 1829 году помиловано Государемъ Императоромъ 3,904 арестанта, изъ которыхъ 3,397 человѣкъ приговорены были къ наказанію исправительному, 498 къ наказанію полицейскому, а 9 къ смертной казни. Сверхъ того 15-ти человѣкамъ, съ Высочайшаго соизволенія, облегчены наказанія. Число принесенныхъ въ 1830, 1832, 1833 и 1834 годахъ Совѣту Управленія прошеній о помилованіи простиралось до 4,804, изъ коихъ уважено 2,406.

III. *Свѣдѣнія по части Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.*

Къ вѣдомству сей Коммисіи причисляются, кромѣ собственно Финансоваго управленія, между прочимъ слѣдующія, части:

1) *Таможенная.* Приходъ по сей части простирался:

Въ 1829 году до	10 м. 288 т. злот.
— 1830 — за 11 мѣсяцовъ .	8 м. 360 т. —
Въ продолженіе мятежа . .	3 м. 156 т. —
Съ 16-го Сентября 1831 до 1-го Января 1832 года	2 м. 284 т. —
Въ 1832 году до	9 м. 227 т. —
— 1833 — —	8 м. 830 т. —
— 1834 — —	9 м. 049 т. —

Для прекращенія контрабанды, Правительство закрыло проложенныя контрабандистами въ объѣздъ дороги, воспретило открытіе питейныхъ домовъ и постройку отдѣльныхъ жилищъ, на разстояніе одной четверти мили отъ границы, и усилило наказанія за переходъ чрезъ границу въ мѣстахъ недозволенныхъ. Какъ симъ мѣрамъ, такъ въ особенности частымъ ревизіямъ таможенъ, безпрестаннымъ пограничнымъ объѣздамъ и наконецъ строжайшему контролю надъ чиновниками учрежденному, приписать должно поддержаніе почти въ прежнемъ положеніи таможеннаго прихода.

2) *Консумпціонный сборъ.* Сборъ сей, простиравшійся въ 1829 году до 8 м. 954 т. доходилъ въ 1834 году до 10 м. 340 т. злотыхъ, кромѣ 519 т. оставшихся въ недоимкѣ къ 1-му Января 1835 года. Таковое возвышеніе приписывается установленному декретомъ 4 Апрѣля 1832 года, новому порядку Консумпціоннаго сбора, которымъ уменьшены еще и расходы по управленію сею частію до полумилліона злотыхъ.

3) *Гербовая часть.* Гербовый сборъ въ 1834 году превзошелъ вырученные въ 1829 году 2 м. 142 т. злот. на сумму 392 т. злотыхъ.

4) *Соляная часть.* Продажею соли выручено въ 1829 году до 17 м. 250 т. а въ 1834 году 17 м. 905 т. злотыхъ, не смотря на то, что во время мятежа, часть сія потерпѣла значительный подрывъ. Таковому благопріятному положенію прихода по соляной части, содѣйствовали три заключенные Правительствомъ въ 1829 году контракта на поставку, по выгоднымъ условіямъ, потребнаго количества соли.

5) *Продажа табака.* Приходъ по сей части простирался въ 1829 году до 1 м. 834 т. злотыхъ, а въ 1834 году доходилъ до 2 м. 467 злотыхъ. Откупъ на продажу табака отданъ былъ по контракту, заключенному въ 1832 году, срокомъ на шесть лѣтъ.

	w r. 1832	w r. 1833	w r. 1834.
Na karę śmierci	8	7	1 osób.
— więzienie warowne . .	74	75	4 —
— więzienie cięźkie . .	616	736	149 —
— kary poprawcze . .	1,304	1408	2,361 —

Pod względem Gubernij, liczba obwinionych w roku 1834 podzieli się jak następuje:

W Mazowieckiej było obwinionych:

	o zbrodnie 43		o występki 574	
— w szczególności z Warszawy	15	—	298	—
— Krakowskiej	28	—	108	—
— Sandomierskiej	11	—	133	—
— Kaliskiej	10	—	128	—
— Płockiej	16	—	346	—
— Lubelskiej	25	—	139	—
— Podlaskiej	9	—	114	—
— Augustowskiej	8	—	483	—

Podług wykazow 1834 roku, pomiędzy obwinionemi o zbrodnie, znajdowało się pisać i czytać umiejących 5, a pomiędzy obwinionemi o występki, 327.

W liczbie będących pod sądem w ciągu ostatniego roku, odpowiadało z więzienia 11,304, z których mężczyzn było 10,264, a kobiet 1,040. W ogólności, stosunek pociągniętych do odpowiedzialności kobiet, który w roku 1833 składał jednę szóstą część ludności więziennej, składa teraz jednę dziesiątą, i liczba zbrodni niemałego doznała zmniejszenia. Między pomnażającemi się występkami, najliczniejsze są przeciw bezpieczeństwu własności: same bowiem kradzieże stanowią cztery piąte ogółu przestępstw.

Ułaskawienie.

W roku 1829, Najjaśniejszy Pan raczył obdarzyć Najwyższą łaską osób 3,904, między któremi było skazanych za występki na kary poprawcze osób 3,397, za przewinienia na kary policyjne 498 osób, na karę śmierci 9 osób. Oprócz tego z woli Najwyższej otrzymało złagodzenie kary osób 15. Liczba przedstawionych w 1830, 1832, 1833 i 1834 latach, próśb Radzie Administracyjnej o ułaskawienie, wynosiła 4,804, z których uznano za zasługujące na wzgląd 2,406.

III. *Wydział Przychodów i Skarbu.*

Oprócz właściwej Administracyi Skarbowej, pod kierunkiem Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu zostają:

1) *Dochody Celne.* Wpływy celne przyniosły:

W roku 1829	10,288,000 złp:
za miesięcy 11 w r. 1830 . . .	8,360,000 —
w czasie rokoszu	3,156,000 —
od 16 Września 1831, do końca tegoż roku	2,284,300 —
w r. 1832	9,227,000 —
— 1833	8,830,000 —
— 1834	9,049,000 —

Dla zapobieżenia defraudacyom, zniesiono drogi uboczne, zakazano budowania karczem i odrębnych domów, w przestrzeni ćwierć mili od granicy, i obostrzono kary przeciw tym, którzy w miejscach zabronionych przebywają granicę. Środki te, równie jak i częsta rewizya komor, objazdy granicy, ścisła kontrola officyalistów, wydane wreszcie przez Rząd przepisy, dotyczące przestępstw fiskalnych, zabezpieczyły, ile można, całość dochodów.

2) *Konsumpcya.* Oddział ten wpływów Skarbowych, wynoszący w 1829 roku do 8,954,000 złotych polskich, dochodził w roku 1834, do 10,340,000 złp., oprócz 519,000 zaległych z niedobrów do 1 Stycznia 1835 r. Podwyższenie takowe przypisać należy Postanowieniu Najwyższemu z dnia 4 Kwietnia 1832 roku, zaprowadzającemu nowy porządek poboru Konsumpcyjnego, przez co zmniejszone jeszcze zostały i wydatki na administracyą, do półmiliona złp. wynoszące.

3) *Opłaty Stemplowe.* Przychód z opłat stemplowych w 1834 roku, przewyższał wpływ w roku 1829 w summie 2,142,000, o złotych polskich 392,000.

4) *Sól.* Przedaż soli, wynosząca w roku 1829, 17,250,000 złotych polskich, w 1834 przyniosła do 17,905,000 złotych, pomimo, że to źródło dochodu, podczas rokoszu, znaczny uszczerbek poniosło. Do tak pomyślnego stanu dochodu tego, przyczyniły się trzy kontrakta, zawarte w roku 1829 przez Rząd, pod korzystnemi warunkami, na dostawę potrzebnej ilości soli.

5) *Dochody Tabaczne.* Przychód z tego źródła w roku 1829, czynił 1,834,000, a w roku 1834 doszedł do złp. 2,467,000. Na mocy kontraktu w roku 1832 zawartego, dochód oddany został w dalszą administracyą na lat sześć.

6) *Лоттерейная часть.* Въ Царствѣ Польскомъ существуютъ двѣ лоттереи отъ Правительства: одна такъ называемая *Классная*, другая называя *lotterie Génoise*. Отъ обѣихъ сихъ лоттерей, Правительство выручило въ 1834 году 1 мил. 256 т. злот., сумму, превосходившую выручку 1829 года на 342 т. злот. Въ концѣ 1835 года, классная лоттерея отдана вновь на откупъ срокомъ на шесть лѣтъ, отъ чего приходъ по сей части увеличился ежегодно на 202 т. злот.

7) *Государственныя имущества и лѣса.* Недоимка въ собираемыхъ съ казенныхъ имѣній и лѣсовъ доходахъ, во время мятежа до того накопилась, что при возстановленіи законнаго порядка, она простиралась до 10 м. 675 т. злот. Въ послѣдствіи для поддержанія казенныхъ крестьянъ Правительство въ необходимости было оказывать имъ еще пособіе всякаго рода какъ ссудою хлѣба, такъ и отпускомъ лѣса и выдачею наличныхъ денегъ. Изложенная ниже таблица указываетъ положеніе доходовъ по сей части.

	Предположено получить.	Получено.	Оставолось въ недоимкѣ.
Въ 1830 г. до конца Ноября . . .	11 м. 645 т.	4 м. 528 т.	7 м. 117 т.
во время мятежа	12 м. 101 т.	1 м. 776 т.	10 м. 325 т.
съ 16 Сентябр. 1831 до 1 Января 1832	10 м. 763 т.	1 м. 642 т.	9 м. 121 т.
въ 1832 году . .	13 м. 235 т.	6 м. 661 т.	6 м. 573 т.
— 1833 — . .	13 м. 905 т.	8 м. 416 т.	5 м. 489 т.
— 1834 — . .	13 м. 281 т.	8 м. 258 т.	5 м. 023 т.

Изъ сего видно, что самые доходы съ Государственныхъ Имуществъ и лѣсовъ въ послѣднее время усилились, а недоимка уменьшилась двумя милліонами злотыхъ, не смотря на то, что по случаю бывшей въ 1834 г. чрезвычайной засухи, необходимость заставила отложить до времени взысканіе оброка.

8) *Эмеритальное общество.* Капиталъ сего общества, какъ въ наличныхъ деньгахъ, такъ и въ недоимочныхъ сборахъ и въ суммахъ отданныхъ въ заимообразную ссуду, составлялъ:

въ 1829 году . . . . 3 м. 860 т. злотыхъ.
а въ 1834 — . . . . 7 м. 793 т. злотыхъ.

Въ послѣднемъ году, число чиновниковъ, участвовавшихъ въ эмеритальныхъ взносахъ, простиралось до 10,706, а пользовавшихся эмеритальнымъ содержаніемъ до 462.

9) *Монетный дворъ.* Въ учрежденномъ въ Варшавѣ монетномъ дворѣ, вычеканено монеты въ теченіе 1829 года, на сумму 6 м. 500 т. злотыхъ. Во время соединенія сего двора съ Польскимъ Банкомъ, количество вычеканенной монеты простиралось до 15 м. злотыхъ, а съ поступленія онаго снова подъ непосредственное вѣдомство Правительственной Коммиссіи Финансовъ до исхода 1833 года, вычеканено на 3 м. 267 т. злотыхъ. Въ 1834 году, введены новые для монеты штемпеля съ Русскими и Польскими надписями. (*Продолженіе впредь.*)

6) *Loterya.* W Królestwie Polskiém istnieją dwa rodzaje loteryi, pod powagą Rządu: Klassyczna i Genueńska; z obudwóch tych loteryj Rząd miał w 1834 roku, dochodu 1,256,000 złotych, czyli więcej o złotych 342,000, niżeli w 1829 roku. W końcu 1835 roku, loterya klassyczna wypuszczoną została na nowo w dzierżawę, na lat sześć, przez co przybyło corocznie dochodu 202,000 złp.

7) *Dochody z dóbr lasów Rządowych.* Niedobory w dochodach z dóbr i lasów Rządowych, do tego stopnia w ciągu rokoszu wzrosły, że w chwili przywrócenia władz krajowych, wynosiły 10,675,000 złotych polskich. Następnie dla podźwignienia włościan skarbowych, Rząd widział się jeszcze w potrzebie udzielać im wszelkiego rodzaju pomocy, tak przez wypożyczenie zboża, jako też przez assygnowanie drzewa i zasiłki pieniężne. Poniżej zamieszczona tabella, okazuje stan dochodów z tego źrzódła w pięciu ostatnich latach.

	Należność poborowa	wpłynęło	pozostało do pobrania
w r. 1830 do końca Listopada	11,645,000	4,528,000	7,117,000.
w czasie rokoszu .	12,101,000	1,776,000	10,325,000.
od 16 Września 1831 r., do 1 Stycznia 1832 roku	10,763,000	1,642,000	9,121,000.
w 1832 roku . . .	13,235,000	6,661,000	6,573,000.
— 1833	13,905,000	8,416,000	5,489,000.
— 1834	13,281,000	8,258,000	5,023,000.

Z tego okazuje się, że dochody z dóbr Rządowych i lasów, w ostatnich czasach powiększyły się, a zaległość zmniejszyła się o dwa miliony złotych, pomimo, że z powodu nadzwyczajnej w roku 1834 suszy, Rząd zmuszonym był exekwowanie czynszów do następnego roku odłożyć.

8) *Stowarzyszenie Emerytalne.* Z końcem 1829 roku, fundusz stowarzyszenia emerytalnego, tak w gotowiznie, jako w należnościach do pobrania, tudzież w kapitałach wypożyczonych, wynosił 3,860,000 złotych, a w roku 1834, 7,793,000 złotych.

Liczba osób do stowarzyszenia emerytalnego należących, w roku 1834, wynosiła 10,706, a pobierających płacę emerytalną 462 osób.

9) *Mennica.* W roku 1829 wybito w Warszawskiej mennicy rozmaitej monety, za półsiódma miliona złotych polskich. W czasie połączenia jej z Polskim Bankiem, wybito monety do 15,000,000 złp. a od czasu powrócenia jej pod zarząd Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, do końca 1833 roku wybito do 3,267,000 złp. W roku 1834 wprowadzone zostały nowe stęple monet, z napisami Rossyjskiemi i Polskiemi. (*Dalszy ciąg nastąpi*).

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 18-го Марта.

Здѣшняя оффиціальная газета объявила изъ Журнала Законовъ, общую смѣту доходовъ и расходовъ по Прускому Королевству на 1838 годъ, показывающую: въ отношеніи *доходовъ* слѣдующее состояніе: съ имѣній и лѣсовъ 4,083,000 талер.; съ откупа и продажи оныхъ, для погашенія Государственнаго долга 1,000,000; съ горныхъ промысловъ, стеклянныхъ и фарфорныхъ заводовъ 917,000, отъ почты 1,200,000; съ лотерей 928 000; съ податей земской, подушной и ремесленной 18,403,000; съ доходовъ отъ пошлинъ, консумціи, путеваго, судоходнаго и проч. 20,130,000; отъ соли 5,620,000; съ разныхъ другихъ предметовъ 400,000; въ цѣлости 52,681,000 рейхсталеровъ.— *Расходы* показаны слѣдующимъ образомъ: На проценты и погашеніе Государств. долга, 8,578,000 рейхстал.; на жалованье и другія принадлежности, 2,468 000, на вѣчные проценты 1,073,000; для тайнаго кабинета, Государств. Министерства, общей Государств. бухгалтеріи, счетной Палаты и статистическаго отдѣленія, 293,000; для Министерства Духовныхъ, медицинскихъ дѣлъ и просвѣщенія 2,817,000; для министер. внутр. дѣлъ, 2,414,000; для воен. Министер. 23,436,000; для Министер. Юстиціи, 2,166,000; для центральнаго Финансоваго управленія, 1,638,000; на содержаніе и постройку шоссе 2,923,000; на жалованье начальствующихъ презусовъ и регентовъ 1,710,000; на содержаніе конскихъ заводовъ и заводскихъ станцій, 169,069; на разные расходы и улучшенія, или на резервный капиталъ, 2,323,000; всего какъ и выше, 52,681,000; рейхст. (*G. C.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 18-go Marca.

Tutejsza gazeta Rządowa ogłasza z dziennika praw, ogólny etat dochodow i wydatkow Królestwa Pruskiego na rok 1838, obejmujący: Co do *Dochodow* następujące pozycye: Z dóbr i lasow 4,883,000 talarow, z odstąpień i przedaży tychże, na umorzenie długu krajowego, 1,000,000, z górnictwa, hut, fabryk porcelany, 917,000; z poczty, 1,200,000; z loteryi, 982,000; z podatkow gruntowego, klassycznego i rękodzielniczego, 18,403,000; z dochodow cła, konsumpcyi, drogowego, spławnego etc. 20,130,000; z soli, 5,620,000; z rozmaitych, 400,000; razem 52,681,000 talarow. — *Wydatki* podano w sposob następny: Na prowizyą i umorzenie długu krajowego, 8,578,000 talarow; na pensye i kompetencye, 2,468,000; na wieczne prowizye 1,073,000; na gabinet tajny, ministeryum stanu, buchalteryą ogólną kraju, izbę obrachunkową i bióro statystyczne, 293,000; na ministeryum spraw duchownych, lekarskich i oświecenia, 2,817,000; na minist. spraw wewn. 2,414,000; na min. wojny, 23,436,000; na min. sprawiedliwości, 2,166,000 na centralną admin. skarbową, 1,638,000; na utrzymanie i budowę dróg bitych 2,923,000, na pensye naczelnych prezesow i rejencyj 1,710,000; na utrzymanie stad i stacyj stadnych, 169,069; na rozmaite wydatki i ulepszenia, czyli na kapitał rezerwowy, 2,323,000; razem jak wyżej, 52,681,000 talarow. (*G. C.*)

Австрія.

Вѣна, 19-го Марта.

Чрезвычайное наводненіе Дуная, по донесеніямъ

Austrya.

Wiedeń, 19 go Marca.

Nadzwyczajnie wielkie wezbranie Dunaju, zrządzi-

изъ Песта и Офена причинило очень много вреда, особенно, что вода хотя уже возвысилась на 30 футовъ, однако не переставала прибывать и затопила весь Пестъ безъ изъятія. Не прошелъ часъ чтобы не упалъ какой домъ, такъ, что ужаснѣйшая опасность угрожала народу, или затопленіемъ или гибелью подъ развалинами. Многіе боты, а между прочими два парохода плавали по улицамъ города перевозя людей и народъ въ Офенъ, гдѣ всѣ почти домы наполнены ищущими убѣжища. *Палатинъ* оказывая примѣръ человѣколюбія, назначилъ весь свой замокъ для помѣщенія лишенныхъ пристанища. Изъ другихъ Наддунайскихъ окрестностей, именно между Офеномъ и Грaномъ извѣстія еще болѣе печальны; въ тамошнихъ деревняхъ видны были только вершины нѣкоторыхъ крышъ. Неизвѣстно куда скрылись жители. Въ Гранѣ обрушилось болѣе 300 домовъ. (*G. C.*)

Франція.

Парижъ, 18-го Марта.

Messager увѣряетъ, что слухи распространенные въ Нѣмецкихъ газетахъ о бракосочетаніи Принца Баварскаго съ Принцессою *Клементиною*, вовсе неосновательны. Посѣщеніе Мюнхена Принцессою *Маріею*, дало поводъ къ симъ догадкамъ, но нѣтъ сомнѣнія, что ни одинъ изъ упомянутыхъ здѣсь дворовъ не думалъ о томъ.

— Сегодня въ Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ распространился слухъ, что Г. *Монталиве* подалъ въ отставку, но что Король рѣшительно въ томъ ему отказалъ.

— Говорятъ о предстоящемъ путешествіи Г-на *Шатобріана* въ Германію.

— Одинъ здѣшній легитимистскій журналъ утверждаетъ, что онъ получилъ письмо изъ Мадрита слѣдующаго содержанія: „Часть 1-го полка гвардіи, квартирующаго въ Гуадалаксарѣ, взбунтовалась, Полковника и Офицеровъ умертвила и тотчасъ всѣ до одного, отправились въ походъ, чтобы присоединиться къ Карлистскому войску.“

— По письмамъ съ Наварскихъ границъ отъ 14-го Марта, въ Карлистскомъ Ирахскомъ госпиталѣ, близъ Эстеллы, показался тифусъ. Опасеніе, что болѣзнь эта можетъ распространиться до Эстеллы, будто заставила *Донъ-Карлоса*, отправиться 8-го ч. съ дворомъ въ Виллафранку въ Гвипускои. — Газеты изъ Барселлоны отъ 6-го ч. содержатъ слѣдующее: „Бригадиръ *Айербъ* перешедшій за Эбро чтобы освободить Гандезу, 27 Февраля при Хертѣ встрѣтилъ нападеніе Карлистовъ подъ командою *Кабреры* и *Льянгостера*. Но Христиносы отразили непріятеля съ значительнымъ урономъ; оба Карлистскіе Генерала, будто ранены.“

— Одинъ здѣшній журналъ сообщаетъ: „Нѣсколько дней замѣчаютъ въ Парижѣ многихъ лицъ, будто присланныхъ сюда *Донъ-Карлосомъ*, которыя ежедневно имѣютъ совѣщанія съ членами дипломатическаго корпуса, съ многими Испанскими выходцами и съ однимъ изъ высшихъ чиновниковъ Министер. Иностран. дѣлъ. Полагаютъ, что они уполномочены *Донъ-Карлосомъ* разсмотрѣть условія, предложенныя на счетъ примиренія воюющихъ сторонъ въ Испаніи. Хотя Генералъ *Кабрера* именемъ Карлистскихъ войскъ, рѣшительно сопротивился всякому примиренію, однако несомнительно, что *Донъ-Карлосъ* начинаетъ убѣждаться, что его способы истощаются и что онъ потерялъ надежду на послѣдствіе своего предпріятія. Отъ недостатка денегъ замедляется высылка новыхъ экспедицій въ южныя провинціи, а посему неудивительно, если онъ наконецъ вступаетъ въ переговоры. Говорятъ, что основаніемъ примиренія, бракосочетаніе Принца Астуріи, старшаго сына *Донъ-Карлоса* съ *Донною Изабеллою*. Но *Донъ-Карлосъ*, главнымъ образомъ, потому не хочетъ согласиться на эту связь, что кабинеты требуютъ, чтобы *онъ* и Королева *Марія Христина*, остались навсегда исключенными отъ престола, и чтобы до совершеннолѣтія Принца, установленъ былъ Правительственный Совѣтъ. Впрочемъ надлежитъ опасаться, что если согласятся обѣ стороны на эти условія, то партіи не такъ легко положатъ оружіе и что могла бы продолжаться междоусобная война безъ главнаго предводителя.“

19-го Марта.

Г. *Монталиве* довольно уже выздоровѣлъ. Многіе его знакомые утверждаютъ, что онъ все таки намѣренъ отказаться отъ должности.

— Министерскіе журналы опровергаютъ слухъ, что миссія *Решидъ*-Бея, новаго Турецкаго Посланника въ Парижѣ, касается Алжирскаго вопроса. Турція, присовокупляютъ они, съ нѣкотораго времени

ło, według doniesień z Pesztu i Budy, bardzo znaczne szkody, zwłaszcza, że woda pomimo dójścia do stóp 30 nie przestała przybierać i zalała całe miasto Peszt bez wyjątku. Nie było godziny, żeby się jaki dom niezawalił; tak, iż niebezpieczeństwo największe zagrażało ludności, albo utonieniem albo przywaleniem gruzami. Rozmaite łodzie, a między temi, dwa statki parowe, przepływały po ulicach miasta, przewożąc ludzi i bydło do Budy, gdzie wszystkie prawie domy, szukającemi schronienia napełnione były. Palatyn, dając przykład ludzkości, przeznaczył cały swój zamek na pomieszczenie pozbawionych przytułku. Z innych okolic naddunajskich a mianowicie między Budą i Gran, odebrano więcej jeszcze zasmucające wiadomości; z wiosek stron tamtejszych, widziano tylko szczyty dachów niektórych; niewiadomo gdzieby się mieszkańce schronili. W Gran zawaliło się przeszło 300 domów. (*G. C.*)

Francya.

Paryż, dnia 18 Marca.

Messager zapewnia, że pogłoska, rozszerzona w gazetach Niemieckich o zaślubieniu Xięcia Następcy tronu Bawarskiego z Xiężniczką *Klementyną*, jest zupełnie bezzasadną. Odwiedzenie Monachyum przez Xiężniczkę *Maryą* dało powod do tych domysłów; lecz jest pewném, że żaden z dwóch pomienionych dworów, nie myślał o tym związku.

— Dzisia w biurze Ministeryum Spraw Wewnętrzuych, rozsrzerzyła się pogłoska, że P. *Montalivet* podał się do uwolnienia, i że Król stanowczo mu tego odmówił.

— Mówią o nastąpić mającej podróży P. *Chateaubriand* do Niemiec.

— Jeden z tutejszych dzienników legitymistowskich utrzymuje, że on otrzymał list z Madrytu następnej treści: „Część 1-go półku gwardyi, który rozłożony był w Guadalaxara, podniosła bunt: Półkownika i Oficerów zabiła i niezwłócznie co do jednego udała się w pochod, dla przyłączenia się do Karolistów.

— Podług listów od granic Nawarry pod 14 Marca, w szpitalu Karolistowskim Irache pod Estellą wybuchnąć miał *typhus*. Obawa, że choroba ta mogłaby się rozszerzyć do Estelli, zmusiła *Don Carlosa*, że d. 8 ze swoim dworem udał się do Villafranca w Guipuzcoa. Gazety z Barcellony pod d. 6 zawierają co następuje: „Brygadyer *Ayerbe*, który przeszedł za Ebro dla uwolnienia Gandesy, d. 27 z. m. pod Cherta napadniony był przez Karolistów pod dowództwem *Cabrery* i *Llangostera*. Lecz Krystyniści odparli nieprzyjaciela ze znaczną stratą; wspomnieni Karolistowscy Jenerałowie mieli bydź przy tém ranieni.”

— W jednym z dzienników tutejszych czytamy: „Od dni kilku postrzegają w Paryżu wiele osób, które tu mają bydź przysłane przez *Don Carlosa* i codziennie miewają narady z niektóremi członkami ciała dyplomatycznego, z wielu Hiszpańskiemi wychodniami i jednym z wyższych urzędników Ministeryum Spraw Zewnętrznych. Rozumieją, iż osoby te upoważnione są od *Don Carlosa* do rozpatrzenia warunków, podanych do pojednania stron walczących w Hiszpanii. Chociaż Jenerał *Cabrera* w imieniu wojsk Karolistowskich w sposób energiczny protestował przeciwko wszelkiemu pojednaniu, jednak niemniej jest pewném, że *Don Carlos* zaczyna postrzegać, że jego się posiłki wyczerpują, i że zwątpił o skutku swojego przedsięwzięcia. Niedostatek pieniędzy wstrzymuje wysłanie nowych wypraw do prowincyj południowych i dla tego niemożna się dziwić, jeżeli nakoniec skłania się do układów. Mówią, że główną zasadą ugody ma bydź zaślubienie Xięcia Asturyi, starszego syna *Don Carlosa* z *Donną Izabellą*. *Don Carlos* zaś dla tego jedynie nie chce przyzwolić na te związki, gdyż gabinety żądają, ażeby również on, jak i Królowa *Marya Krystyna* nazawsze wyłączone były od Rządu i żeby do pełnoletności Xięcia, Rada Regencyjna przewodziła Państwem. Nadewszystko należy się tylko lękać, że chociaż obie strony zgodzą się na te warunki, jednak partye nie tak łatwo dadzą się rozbroić, i że wojna domowa byłaby prowadzoną bez pewnego dowódzcy.”

Dnia 19.

P. *Montalivet* prawie zupełnie wyzdrowiał. Wielu ze znajómych jego utrzymują, że zawsze jednak zamierza złożyć swój urząd.

— Dzienniki Ministeryalne zaprzeczają pogłosce, że missya *Reszyd* Beja, nowego Posła Tureckiego w Paryżu, ściąga się do kwestyi Algierskiej. Dodają one, że Turcya od dawnego już czasu zgoła nie zajmuje się pro-

просто необращаетъ никакого вниманія на Алжирскія дѣла.

— *Sentinelle des Pyrenées* отъ 15 ч. утверждаетъ, что только три особы а между ними Генералъ *Эстеллеръ*, какъ подозрѣваемые виновными въ сношеніи съ непріятелемъ, пожертвовали жизнію.— *Донъ-Карлосъ* былъ 11-го ч. въ Эстеллѣ.— По письму изъ Байонны отъ 15-го ч., Принцесса *Беирская* прибыла въ Толозу, но и *Quotidienne* сообщая это извѣстіе, сомнѣвается въ вѣрности онаго.— Говорятъ, что *Виллареаль* опять помилованъ и назначенъ начальникомъ Бискайскихъ провинцій.

— По письму изъ Байонны отъ 15-го ч. сообщенному въ *Quotidienne*, 12,000 Карлистовъ съ 14 орудіями, будто выступили 13-го ч. изъ окрестностей Эстеллы по направленію къ Віанѣ, вѣроятно чтобы напасть на сей городъ и новый корпусъ отправить за Эбръ.— *Constitutionnel* сообщаетъ второе письмо изъ Логроньо отъ 13-го ч., по коему этотъ переходъ за Эбръ, уже сдѣланъ. Между тѣмъ извѣстіе это кажется требуетъ подтвержденія. (*A.P.S.Z.*)

Англія.

Лондонъ, 20 го Марта.

Дублинскій *Evening Post* увѣдомляетъ, что Коронація Королевы послѣдуетъ въ началѣ Августа, и что при семъ случаѣ отъ 20 до 25 Виговъ, между которыми отъ 4 до 5 Ирландцевъ, произведены будутъ въ Перы.

— Сегодня утромъ опять вода ворвалась въ тонель и въ продолженіи четверти часа, совершенно его наполнила. Г. *Месонъ* одинъ изъ инженеровъ, который былъ въ тонелѣ, когда въ середину начала литься вода, пытался закрыть отверстіе, но напрасно; посему онъ приказалъ работникамъ выходить и помощію платформовъ которые устроилъ Г. *Брунель* на случай опасности, удалось всѣмъ отъ 60 до 70 чел. благополучно уйти. Тотчасъ опять приступлено къ дѣлу, чтобы исправить причиненныя поврежденія.

— Изъ Ямайки получены извѣстія отъ 8 Февраля. *Kingston Chronicle* отъ 2 Февраля увѣдомляетъ, что на островѣ Куба, въ округѣ Таллада, Негры взбунтовались, нѣкоторыя поселенія сожгли и убили много людей. Однако, по послѣднимъ извѣстіямъ, мятежники совершенно окружены милиціею, и надѣялись скоро усмирить бунтъ. Также въ нѣкоторыхъ большихъ колоніяхъ въ западной сторонѣ Демерары, произошли безпорядки. Законодательная власть Монсеррата признала полезнымъ, уничтожить учебную систему съ 1-мъ Августа настоящ. года. (*A.P.S.Z.*)

Нидерланды.

Амстердамъ, 18-го Марта.

Слышно здѣсь, что Король рѣшился наконецъ подписать извѣстныя 24 статьи Лондонской конференціи, на что Г. *Дедель* кажется получилъ уже нужныя предписанія. Посему должно ожидать, что это важное обстоятельство будетъ вскорѣ приведено во всеобщее извѣстіе. Впрочемъ кажется изъ всего видно, что это небезосновательный слухъ, и что отдѣленіе Бельгіи окончательно будетъ признано.

20-го Марта.

Жур. *Handelsblad* сообщаетъ письмо изъ Гаги отъ вчерашняго числа, которое подтверждаетъ извѣстіе, что Король согласился подписать 24 статьи прибавляя къ тому, что о семъ опредѣленіи извѣщены уже первостепенныя Державы, составлявшія Лондонскую конференцію. Король, сказано далѣе, готовъ приступить къ трактату безъ всякихъ исключеній и условій, и что трактатъ сей какъ онъ предложенъ, будетъ принятъ и Бельгіею. Надѣются, сказано далѣе, что сей рѣшительный поступокъ Короля будетъ имѣть благодѣтельное вліяніе на разсужденіе 2-й Палаты Генеральныхъ Штатовъ. Въ офиціальныхъ и министерскихъ журналахъ нѣтъ еще подтвержденія сего извѣстія, и до сихъ поръ только неминистерскіе жур. и сообщаютъ о семъ постановленіи Правительства, изъявляя за это благодарность. Они сообщаютъ извѣстный договоръ въ 24 статьяхъ подписанный 15 Октября 1831 въ Лондонѣ Посланниками Австріи, Франціи, Англіи, Пруссіи и Россіи, въ которомъ признана независимость Королевства Бельгіи и который пять Державъ объявили основаніемъ заключеннаго трактата между Голландіею и Бельгіею. Къ симъ 24 статьямъ по истеченіи мѣсяца (15 Ноября) прибавлены еще три статьи, подписанные не только Посланниками пяти сказанныхъ Державъ, но также Г-мъ *Фандевейеромъ* отъ имени Бельгіи, которыя слѣдующаго содержанія: (Ст. 25) Пять Державъ ручаются Бельгійскому Королю за исполненіе 24 статей; (Ст. 26) въ слѣдствіе сего долженъ быть миръ и дружество между Бельгійскимъ Королемъ съ одной и пяти Дер-

słą drogę sprawami z Algieru.

— *Sentinelle des Pyrenées*, pod d. 15 zapewnia, że trzy tylko osoby, między któremi Jenerał *Esteller* zapłacili życiem za ciążące na nich obwinienie o porozumienie z nieprzyjacielem.— *Don Carlos* d. 11 był jeszcze w Estelli.— Podług listów z Bayonny pod d. 15, Xiężna *Beira* przybydź miała do Tolozy; jednak gazeta *Quotidienne*, udzielając tę wiadomość, wątpi o jej prawdziwości.— Zapewniają, że *Villareal* znowu powrócił do łaski, i mianowany został naczelnym dowódzcą w prowincyach Biskajskich.

— Podług listu z Bayonny pod d. 15, udzielonego w *Quotidienne*, d. 13 t. m., 12,000 Karolistów ze 14 działami, wyszli z okolic Estelli w kierunku na Viana, zapewne w celu uderzenia na to miasto i przeprawienia przez Ebro nowego korpusu wojsk.— *Constitutionnel* udziela inne pismo z Logroño pod d. 13, podług którego przechod przez Ebro miał już bydź uskuteczniony. Tym czasem wiadomość ta zdaje się bardzo potrzebować potwierdzenia. (*A.P.S.Z.*)

Anglia.

Londyn, dnia 20-go Marca.

Dzień. Dubliński *Poczta wieczorna* donosi, że koronacya Królowej ma nastąpić na początku Sierpnia, i że przy tej okoliczności 20 do 25 Wigów, pomiędzy którémi 4 do 5 Irlandczyków, mianowanych będzie Parami.

— Dzisia rano znowu woda z Tamizy wpadła do tunelu, i w przeciągu kwadransa całkiem go zalała. P. *Mason*, jeden z pomocniczych inżynierów, który był w tunelu, gdy wodą zaczęła wpadać do środka, chciał zatkać otwor, lecz nadaremno; dla tego kazał robotnikom wychodzić, i za pomocą platformów, które P. *Brunel* kazał urządzić na przypadek niebezpieczeństwa, udało się wszystkim w liczbie 60 do 70 ludzi, umknąć ztamtąd szczęśliwie. Niezwłocznie znowu przystąpiono do robot dla naprawienia szkod zrządzonych.

— Z Jamaiki otrzymano wiadomości do 8 Lutego. *Kingston Chronicle* pod d. 2 Lutego donosi, że na wyspie Cuba w okręgu Tallada, zbuntowali się Negrowie, kilka osad spalili i pozabijali wielu ludzi. Podług ostatnich wiadomości, buntownicy byli całkiem przez milicyą otoczeni i spodziewano się w krótkim czasie bunt przytłumić. Takoż w niektórych wielkich osadach na zachodnim brzegu Demerara, wybuchnęły niespokojności. Zwierzchność Monserrat, oświadczyła się za zniesieniem systematu naukowego od 1 Sierpnia ter. roku. (*A.P.S.Z.*)

Niderlandy.

Amszterdam, 18 Marca.

Słychać tu, że J. K. M. postanowił nareszcie podpisać wiadome 24 artykułów Konferencyi Londyńskiej, w czém ma już podobno udzielone sobie stosowne polecenia Pan *Dedel*. Trzeba się spodziewać, że ta ważna okoliczność wkrótce będzie do publicznej podana wiadomości. Wszystko zdaje się zresztą zapowiadać, że nie jest to czcza pogłoska, i że oddzielenie Belgii będzie ostatecznie uznane. (*G. C*)

20-go Marca.

Handelsblad udziela list z Hagi daty wczorajszej, który, potwierdzając wiadomość, że Król oświadczył już gotowość podpisać 24 artykuły, dodaje, że wielkie mocarstwa, które składały Konferencyą Londyńską, już są zawiadomione o tém postanowieniu. Król gotów jest przystąpić do traktatu bez wszelkich zastrzeżeń i warunków, rozumiejąc, że traktat ten, jakim jest, i przez Belgią bezwarunkowie przyjęty będzie. Spodziewają się, czytamy dalej w tymże dzienniku, że ten stanowczy krok Króla, będzie miał dobroczynne wpływy na dyskussye 2-ej Izby Stanów Jeneralnych. W urzędowych i Ministeryalnych dziennikach, zgoła nieznajdujemy jeszcze potwierdzenia tej wiadomości, dotąd same tylko dzienniki nieministeryalne donoszą o postanowieniu Rządu, za co oświadczają podziękowanie. Udzielają one wiadomy układ we 24 artykułach, podpisany 15 Paźdz. 1831 w Londynie przez Posłów Austryackiego, Francuzkiego, Angielskiego, Pruskiego i Rossyjskiego, w którym przyznana jest niezawisłość Królestwa Belgii i które ogłoszone są przez pięć mocarstw jako główne zasady traktatu zawartego między Hollandyą a Belgią. Do tych 24 artykułów w miesiąc poźniej (15 Listopada) przydano jeszcze 3 artykuły, które nie tylko podpisane są przez Posłów pięciu wspomnionych mocarstw lecz takoż przez P. *Van de-Weyer* w imieniu Belgii, i które są takiej treści: (Art. 25) Pięć mocarstw zaręcza Królowi Belgijskiemu za wypełnienie 24 artykułów; (art. 26) Skutkiem tego ma bydź pokój i przyjaźń między Królem Belgickim z jednej strony a pięciu mocarstwami z drugiej, i (art. 27)

жавами съ другой стороны; (Ст. 27) обоюдныя утвержденія должны послѣдовать не позже какъ чрезъ два мѣсяца. Такъ дѣла оставались до сихъ поръ. Договоры съ Голландіею частію нарушены Люксембургскимъ дѣломъ. По письму изъ Гаги отъ 19 ч., Правительство будто сдѣлало представленія родственникамъ Нассавскаго дома и Германскому Союзу, почитая возможнымъ помиреніе Люксембургскихъ дѣлъ. (*A.P.S.Z.*)

Германія.

Гамбургъ, 17-го Марта.

Сегодня при военномъ парадѣ перенесены хоругвц и штандарты бывшаго Ганзейнскаго легіона, изъ церкви Святаго Михаила, гдѣ они хранились съ незабвенныхъ дней 1814 года, въ торжественно убранное помѣщеніе биржеваго зданія, гдѣ на другой день Ганзейскимъ Союзомъ празднуемъ юбилей освобожденія Гамбурга. Вчера уже изъ сосѣдственныхъ городовъ прибыло сюда много прежнихъ соучастниковъ войны, къ торжеству, къ которому нѣсколько дней дѣланы разнаго рода приготовленія.

— Увѣдомляютъ изъ Киля отъ 16 Марта, что тамошній прекрасный замокъ, сдѣлался въ ночи жертвою пламени. Когда въ полночь подосиѣла помощь, верхняя часть объята уже была пламенемъ. Утромъ весь замокъ до нижняго этажа, содержащаго библіотеку, совершенно сгорѣлъ. Значительный складъ мундировъ съ совершенно новымъ оружіемъ, истребленъ пламенемъ. Большая часть книгъ спасена и перенесена въ академическое зданіе. Сильный сѣверо-западный вѣтръ не далъ огню распространиться на городъ. (*A.P.S.Z.*)

Португалія.

Лиссабонъ, 14-го Марта.

Здѣсь опять произошла небольшая революція, которая однако въ скоромъ времени, хотя не безъ значительнаго кровопролитія, усмирена. Она произведена ультрареволюціонною партіею, которая дѣлала попытку овладѣть кормиломъ правленія. Послѣ формальнаго сраженія на улицахъ столицы, мятежники покорены. Число убитыхъ и раненыхъ полагаютъ отъ 40 до 100 слишкомъ человѣкъ. Зачинщики имѣли намѣреніе, принудить Королеву, чтобы предоставила престолъ своему сыну. Еслибъ это имъ удалось, то они сами хотѣли наименовать Регентство и управлять Государствомъ по своему усмотрѣнію. (*A.P.S.Z.*)

Турція.

Константинополь, 21-го Февраля.

Нѣсколько уже дней говорятъ о вторичномъ путешествіи Султана, которое должно наступить будущею весною. Говорятъ, что онъ съ частію флота посѣтитъ острова Метелино, Кіосъ и Самосъ а потомъ изъ Смирны сухимъ путемъ возвратится въ Константинополь. Говорятъ, что прошлогоднее его путешествіе, внушило въ немъ любопытство, посѣтить и прочія части своего Государства.

— Говорятъ, что Правительство распорядилось на счетъ устройства городской полиціи, на подобіе другихъ Европейскихъ столицъ. Какой-то Французъ будто предложилъ этотъ проектъ. (*A.P.S.Z.*)

Прибылъ сюда Г. *Рудгартъ* Баварскій Государственный Министръ съ Г-мъ *Сапорта*, Бавар. Маіоромъ, бывшимъ придворнымъ Маршаломъ Короля *Оттона* а также съ Г-мъ *Гессомъ* Подполковникомъ, Адъютантомъ сего Короля. Осмотрѣвъ здѣшнія достопримѣчательности, Гг. *Рудгартъ* и *Гессъ* возвратятся въ Грецію а Г. *Сапорта* прямо отправится въ Тріестъ.

— Часто и давно уже повторяемое извѣстіе о безпорядкахъ въ разныхъ сторонахъ Сиріи, между тѣмъ какъ ничего не слышно о ихъ послѣдствіяхъ, возбуждаетъ здѣсь подозрѣніе, не нарочно ли здѣсь распространяютъ такіе слухи, чтобы Египетскій Паша имѣлъ предлогъ отправить туда свое войско. Сами даже друзья *Мегмеда-Али* несомнѣваются въ томъ, и догадываются, что не безпорядки, но какая-то другая необходимость сдѣлать грознымъ могущество *Ибрагима*-Паши *), причиною тому, что къ нему от-

*) Слово Паша происходитъ отъ Персидскаго Паи-Шахъ, или стопа Шаха. Это выраженіе осталось еще со временъ Ксенофонта, и его управленія, по коему Киръ называлъ установленныхъ отъ себя чиновниковъ своими ногами, руками, очами, какъ нпр. управляющихъ, ушами, собирающихъ подать, руками, воиновъ конныхъ и пѣхотныхъ, королевскими ногами, судей устами закона, однимъ словомъ все по пяти человѣческимъ чувствамъ, для удобнѣйшаго понятія дѣла, какъ нпр. сегодня управленіе раздѣляется на отдѣленія, внутреннихъ дѣлъ, полиціи, финансовъ, военнос, юстиціи и проч.

ratyfikacye z obustron mają bydź podpisane najpoźniej w przeciągu dwóch miesięcy. W takim więc składzie rzeczy pozostały do tychczas. Układy z Hollandyą częścią są naruszone w kwestyi Luxemburskiej. Podług listu z Hagi pod d. 19, Rząd miał już uczynić agnatom Dworu Nassauskiego i Związkowi Niemieckiemu, oświadczenia, które się wyraźnie skłaniają do pogodzenia sprawy Luxemburskiej. (*A.P.S.Z.*)

Niemcy.

Hamburg, 17-go Marca.

Dzisiaj pod eskortą wojskową, chorągwie i sztandary dawniejszej legii hanzeatyckiej przeniesione zostały z kościoła Św. Michała, gdzie się zachowywały od pamiętnych dni 1814 r., do uroczyście ozdobionego lokalu w gmachu giełdowym, gdzie nazajutrz przez związek hanzeatycki, obchodzony był uroczyście jubileusz oswobodzenia Hamburga. Wczora już znaczna liczba dawniejszych spółtowarzyszy broni z miast sąsiednich tu przybyła dla mienia udziału w obchodzie, do którego od dni kilku czynione były przygotowania wszelkiego rodzaju, na publicznych placach i budowach.

— Donoszą z Kiel pod 16 Marca, że tameczny piękny zamek, stał się w nocy pastwą płomieni. Gdy w północ przybyła pomoc, cała wyższa część była już objęta ogniem. Rano cały zamek aż do niższego piętra, zawierającego bibliotekę, całkiem się spalił. Znaczne depo mundurow z zupełnie nową bronią spłonęło. Większa część ksiąg uratowano do budowy Uniwersyteckiej. Mocny wiatr północno-zachodni wstrzymał ogień od rozszerzenia się na miasto. (*A.P.S.Z.*).

Portugalia.

Lisbona, d. 14 Marca.

Znowu tu zaszła jeszcze raz niewielka rewolucya, która jednak w krótkim czasie, chociaż nie bez znacznego krwi przelewu, została przytłumioną. Wzniecīła ją partya ultrarewolucyonistów, która się kusiła zagarnąć wodze Rządu. Dopiero po formalnej bitwie na ulicach stolicy, buntownicy przyprowadzeni do posłuszeństwa. W liczbie zabitych i ranionych bardzo się niezgadzają, podają jednak na 40 do 100 z górą ludzi. Zamiarem przywódzców było: zmusić Królową, ażeby się zrzekła tronu na korzyść swojego syna. Jeśliby się to im udało, tedy mieli sami mianować regencyą i rządzić krajem podług upodobania. (*A.P.S.Z.*)

Turcya.

Konstantynopol, d. 21 Lutego.

Od dni kilku mówią o powtórnej podróży Sułtana, którą na wiosnę odbydź zamierza. Słychać, iż przeprowadzany przez część flotty, zwiedzi wyspy Metelino, Chios i Samos, a potém ze Smirny lądem powróci do Konstantynopola; rozumieją, że przeszłoroczna podróż Sułtana uczyniła go ciekawym poznać i dalsze części swojego państwa.

— Zapewniają, że Rząd nakazał organizacyą policyi mieskiej, na sposób innych stolic Europejskich. Pewien Francuz miał podać Ministeryum do tego projekt. (*A.P.S.Z.*)

Przybył tu Pan *Rudhard*, Bawarski Minister Stanu, z Panem *Saporta*, Bawarskim Majorem, a byłym Marszałkiem dworu Króla *Ottona*, tudzież z P. *Hess*, Podpółkownikiem, Adjutantem tego Monarchy. Po obejrzeniu tutejszych osobliwości, PP. *Rudhard* i *Hess* wrócą do Grecyi, a Pan *Saporta* pojedzie prosto do Tryestu.

— Często i oddawna już powtarzane doniesienia o buntach w różnych stronach Syryi, kiedy tymczasem nie słychać nic o ich skutku, wzniecają tu podejrzenie, czyli też czasem podobne nowiny nie były umyślnie rozszerzane, aby Basza Egiptu miał pozorne przyczyny do wysyłania tam wojska swego. Sami nawet przyjaciele *Mehmeda-Ali*, nie wątpią o tém i dopuszczają, że nie bunty, ale jakaś inna potrzeba postawienia potęgi *Ibrahima*-Baszy *) w groźnej postawie, jest przyczyną, że posłano mu rozmaite oddziały

*) Basza jest wyraz z Perskiego Pai-Szach, albo Stopa Szacha. Jest to zabytek z dawnych czasow Xenofonta i jego zarządow, według którego Cyrus nazywał ustanowionych przez siebie urzędnikow, swemi nogami, rękami, oczami jak np. zawiadowców, uszami, wybierających podatki, rękami, wojowników konnych i pieszych, nogami królewskiemi, sędziow, językami prawa; słowem: wszystko według pięciu zmysłow człowieka, dla łatwiejszego pojęcia rzeczy, jak np. dziś dzielą się administracye na wydziały spraw wewnętrznyoh, policyi, skarbu, wojny, sprawiedliwości i t, p.

правлено значительное войско и военные потребности.

— Подкрѣпленіе Англійскаго флота въ Средиземномъ морѣ, кажется обезпокоиваетъ Адмирала *Руссена.* Порта радуется тому, полагая, что это въ пользу дѣлъ ея и что Англія потому болѣе собираетъ кораблей въ Средиземномъ морѣ, чтобы поддержать требованія Порты на счетъ Алжира. Упомянутыя распоряженія со стороны Англійскаго Правительства, имѣютъ совсѣмъ другую цѣль.

Смирна, 24 го Февраля.

Письма изъ Александріи отъ 17 Февраля увѣдомляютъ, что *Мегметъ-Али* намѣренъ сдѣлать предположенную уже за нѣсколько мѣсяцевъ поѣздку въ Верхній Египетъ. Приготовленія къ войнѣ производились съ постояннымъ усердіемъ *). *Мегмедъ-Али* предпринялъ недавно средство для пониженія курса Турецкихъ денегъ въ Египтѣ, отъ чего представятся большія затрудненія торговому сословію. — Происшествія въ Сиріи кажется внушаютъ Правительству большія опасенія. — Полиціи въ Александріи удалось наконецъ захватить нѣкоторыхъ Арабовъ, принадлежавшихъ къ воровскимъ шайкамъ, которыя съ нѣкотораго времени грабили домы Франковъ.

— Въ Константинополѣ будетъ выходитъ Коммерческій Журналъ подъ заглавіемъ: *Feuilles du Commerce.* Изданіемъ будетъ заниматься одинъ съ отличными способностями человѣкъ, подъ покровительствомъ тамошнихъ торговыхъ домовъ. (*A.P.S.Z.*)

Разныя извѣстія.

Лембергъ: — Д-ръ Людвикъ *Гай* одинъ изъ лучшихъ литераторовъ Славянской Литературы, и въ настоящемъ году издаетъ въ Аграмѣ политическую газету на Иллирійскомъ нарѣчіи подъ заглав. *Ilirske narodne nowine* съ прибавленіями посвященными забавамъ: *Danica Ilirska* (Иллирійская аврора).

— Между сочиненіями издаваемыми на Славянскомъ языкѣ, заслуживаетъ вниманіе почти неизвѣстное у насъ: *Hronka podtatrańska Zabawnice; czasopism krasnomilého a užiteczneho cztenj*, выходящее на Чешско-Славянскомъ нарѣчіи въ Байо-Быстрицѣ въ Венгріи и издаваемое извѣстнымъ въ Славянской литературѣ Карломъ *Кузмани.*

— Г. *Лукашевичъ*, городскій архиваріусъ въ Познанѣ, предполагаетъ издавать на Польскомъ и Нѣмецкомъ языкахъ, историческое обозрѣніе Познани въ давнихъ временахъ съ рисунками и планами города.

— Въ Краковской типографіи, Станислава *Гѣшковскаго*, печатаютъ музыкальныя ноты, которыя равняются совершенно гравированнымъ и безъ сомнѣнія гораздо превосходятъ литографированныя своею четкостію. (При Краковской газетѣ отъ 17 Марта N. 63 приложенъ былъ образецъ сего рода нотъ, который совершенно оправдываетъ все вышесказанное о семъ.)

— Въ Дижонѣ въ тамошнихъ архивахъ, будто найдены, опредѣленныя въ Тройесскомъ сборѣ 428 года военные уставы ордена Тамплієровъ, а также любопытные, необъявленные еще до сихъ поръ статуты сегожъ ордена, о которыхъ думали, что они затеряны.

— Дирекція Рессурсы или Касина подъ заглавіемъ *Паганини*, завела дѣло противу сего виртуоза. Онъ обязался умножить выгоды сказаннаго института, играя въ немъ постоянно два раза въ недѣлю, чего однако неисполнилъ до сихъ поръ ни разу. Судъ приговорилъ *Паганини*, поставляя ему въ обязанность играть въ сей ресурсѣ два раза въ недѣлю и къ уплатѣ 6,000 фр. пени, за каждое несдержаніе. Говорятъ что *Паганини* сдѣлалъ апеляцію отъ сего приговора. (*G. C.*)

— Луврскій дворецъ занимаетъ площадь 275,525 квадратныхъ футовъ; Ватиканъ съ бельведеромъ, въ Римѣ, 478,900; Королевскій дворецъ въ Мюнхенѣ, со всѣми дворами, 291,600; Королевскій дворецъ въ Берлинѣ, также съ дворами, 232,320; гаремъ, въ Константинополѣ, 260,100; Императорскій дворецъ въ Вѣнѣ, съ дворами и театрами, 432,000. — Зимній дворецъ въ Петербургѣ превосходитъ обширностію всѣ дворцы въ мірѣ, занимая площадь въ 654,237 квадратныхъ Парижскихъ футовъ. (*С. П.*)

*) Ни *Смирнскій Журналъ*, ни другія новѣйшія извѣстія изъ Вѣны и Востока, не увѣдомляютъ о полученномъ будто въ Тріестѣ извѣстіи, о кончинѣ Ибрагима-Паши. Кромѣ того даже, день смерти не былъ опредѣленъ, а потому все это можетъ быть выдумкою Тріестскаго корреспондента.

Съ 1-го числа наступающ. мѣсяца Апрѣля, принимается подписка на 2-й Кварталъ сего года, на газету Литовскаго Вѣстника. — Цѣна по прежнему 2 руб. 25 коп. сереб.

wojska i zapasy potrzeb wojennych.

— Wzmocnienie flotty Angielskiej na Śrzódziemném morzu, zdaje się niepokoić Admirała *Russin.* Porta cieszy się z tego sądząc, że się to dzieje w jej interesie, i że Anglia dla tego zbiera więcej okrętow na morzu Śrzódzienmém, ażeby popierać żądania Porty względem Algieru. Pomienione rozporządzenia ze strony Rządu Angielskiego mają na celu zupełnie co innego.

Smirna, 24 Lutego.

Listy z Alexandryi pod d. 17 Lutego donoszą, że *Mehmed Ali* miał zamiar przedsięwziąć postanowioną już od kilku miesięcy podróż do wyższego Egiptu. Przygotowania do wojny odbywają się ciągle z równąż gorliwością *). Niedawno *Mehmed Ali* przedsięwziął śrzodek, względem większego jeszcze zniżenia kursu pieniędzy Tureckich w Egipcie, przez co stan handlowy cierpieć będzie nowe trudności. — Wypadki w Syryi, zdają się nabawiać rząd wielką obawą. — Policyi w Alexandryi udało się na koniec ująć kilku arabów, którzy należeli do band złodziejskich, napadających od niejakiego czasu na domy franków.

— W Konstantynopolu wychodzić będzie dziennik handlowy w języku francuzkim pod tytułem: *Feuilles du Commerce.* Wydawany będzie przez pewnego pełnego nauki człowieka pod opieką znakomitych tamecznych domów handlowych. (*A.P.S.Z.*)

Rozmaite Wiadomości.

Ze Lwowa. — Doktor Ludwik *Gaj*, jeden z najgorliwszych przyjacioł literatury Słowiańskiej, wydaje i na rok bieżący w Zagrabiu (Agram po niemiecku), polityczną gazetę w narzeczu Iliryjskiém pod tytułem: *Ilirske narodne nowine*; z pismem dodatkowém zabawie poświęconém: *Danica Ilirska.* (Jutrzeńka Illiryjska).

— Pomiędzy pismami wychodzącemi w narzeczach Słowiańskich, nie poślednie zajmuje miejsce, prawie nieznana u nas: *Hronka podtatrańska Zabawnice: czasopism krasnomilého a užiteczneho cztenj*, wydawane czesko sławiańskiém narzeczem w Baio-Bystrzycy, w Węgrzech, przez znanego zaszczytnie w literaturze Słowiańskiej Karola *Kuźmaniego.*

— Pan *Łukaszewicz*, Archiwaryusz miejski w Poznaniu, zamierza wydać w języku polskim i niemieckim, obraz historyczny Poznania w dawniejszych czasach, z widokami i planami miasta.

— W drukarni Krakowskiej Stanisława *Gieszkowskiego*, drukują się nóty muzyczne, które nie ustępują w niczém rytowanym, a przewyższają niezawodnie dobitnością swoją, nóty litografowane. (Przy *Gazecie Krakowskiej* z dnia 17 Marca Nr. 63, widzieliśmy dołączony wzór tego rodzaju nót, który stwierdza najzupełniej powyższe podanie).

— W Dijon miano wynaleźć w archiwach tamtejszych uchwalone na soborze w Troyes roku 428, wojskowe regulaminy Templaryuszow, oraz ciekawe, nigdy dotąd nie ogłoszone, statuta tegoż zakonu, o których dotychczas mniemano, że zaginęły.

— Dyrekcya resursy czyli kasyna, mającego nazwę *Paganini*, wytoczyła sprawę przeciwko temuż skrzypkowi. Obowiązał się on podnieść interessa rzeczonego instytutu, grając w nim regularnie 2 razy na tydzień, czego jednakże dotąd ani razu nieuskutecznił. Sąd skazał *Paganiniego* na obowiązek grania w tej resursie 2 razy na tydzień, lub zapłacenia 6,000 fr. za każde uchybienie. Mówią, że Paganini apellował od tego wyroku. (*G. C.*)

— Pałac Luwru zajmuje przestrzeni 275,525 stop kwadratowych; Watykan z belwederem w Rzymie 478,900; Pałac królewski w Monachyum, ze wszystkiemi dziedzińcami 291,600; Pałac królewski w Berlinie, także z dziedzińcami 232,320; harem w Konstantynopolu 260,100; Pałac cesarski w Wiedniu, z dziedzińcami i teatrami, 432,000. — Pałac zimowy w Petersburgu przechodzi rozległością wszystkie pałace w świecie, zajmując przestrzeń na 654,237 paryzkich stop kwadratowych. (*P. P.*)

*) Ani *Dziennik Smirneński*, ani inna jaka nowsza wiadomość z Wiednia i Wschodu, nic nie udzielają o otrzymanej jakoby w Tryeście wiadomości o śmierci Ibrahima-Baszy. Oprócz tego nie był oznaczony dzień zgonu jego, a zatém cała ta rzecz może bydź wymysłem korrespondenta Tryesteńskiego.

Od dnia 1-go nadchodzącego miesiąca Kwietnia, zaczyna się prenumerata na 2-gi tego roku Kwartał gazety Kuryera Litewskiego. — Cena zwyczajna rubli srebrem 2 kop. 25.

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Марта 25 д. 1838 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Боровскій.*